

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีตามความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการกับครูใหญ่ ผู้บริหารวิชาการ คับครู และครูใหญ่กับครู เกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรในจังหวัดอุบลราชธานีคือศึกษานิเทศก์ฝ่าย - สามัญศึกษาประจำจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา และตัวอย่างประชากรคือครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 10, 18, 18, 200 และ 300 คนตามลำดับ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด - อุบลราชธานี ซึ่งประกอบด้วยงานหมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดการเรียน - การสอน การวัดและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และกิจกรรมเสริม - หลักสูตร จำนวน 60 ข้อ และปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่แบบเรียงอันดับความสำคัญ จำนวน 10 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้หัวหน้าหมวด การศึกษาแต่ละอำเภอเพื่อส่งให้ครูใหญ่และครูที่เป็นตัวอย่างประชากรในอำเภอนั้น ๆ แบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอนั้น ให้นำไปมอบให้ด้วยตนเอง เมื่อตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วให้ส่งคืน ทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของตัวอย่างประชากรโดยการ - หากการอยดะ

4.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ของงานวิชาการแต่ละหมวด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มโดยการวิเคราะห์ความ - แปรปรวนทางเดียว (One - way analysis of variance) และทดสอบ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยการใช้ Studentized Range Statistics]

4.3 การวิเคราะห์การจักอันคืบความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่โดยการหาค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่ และครู ที่มีตอพบาทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด อุมสราชนน- สรุปได้ว่า

1. หมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร ผู้บริหารวิชาการและครู มีความเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานน้อยอยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่เห็นว่าปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ปานกลาง

2. หมวดการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครู มีความเห็นคล้ายคลึงกันคือเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานน้อยอยู่ในระดับปานกลาง

3. หมวดการวัดและการประเมินผลการศึกษา: ผู้บริหารวิชาการเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานนี้อยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่และครูเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานนี้อยู่ในระดับปานกลาง

4. หมวดการนิเทศการศึกษา: ผู้บริหารวิชาการ- ครูใหญ่และครูมีความเห็นคล้ายคลึงกันคือเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานนี้อยู่ในระดับปานกลาง

5. หมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตร: ผู้บริหารวิชาการและครูมีความเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานนี้อยู่ในระดับน้อย ส่วนครูใหญ่เห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานนี้อยู่ในระดับปานกลาง

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครู ที่มีต่อบทบาทของครูใหญ่ในงานแต่ละหมวดดังกล่าวข้างต้นโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ปรากฏผลเช่นเดียวกันทั้ง 5 หมวด คือ ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มโดยใช้ Studentized Range Statistics ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ปรากฏผลเช่นเดียวกันทุกหมวด คือ ครูใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูใหญ่ในงานแต่ละหมวดแตกต่างจากผู้บริหารวิชาการและครู ส่วนผู้บริหารวิชาการกับครู มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ในการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่ได้มีปัญหาและอุปสรรคสำคัญเรียงตามลำดับ ดังนี้ นักเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อ - หนังสือสำหรับห้องสมุดหรือมูมนั่งหนังสือสำหรับนักเรียน ห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวน - นักเรียนและครูไม่พอกับจำนวนห้องเรียน นักเรียนมีปัญหาทางครอบครัว และผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครูที่มีบทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จาก - สมมุติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า ผู้บริหารวิชาการ ครูใหญ่และครูมีความเห็นว่าครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีจะมีบทบาททางวิชาการน้อย ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารวิชาการเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยเฉพาะหมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร การวัดและการประเมินผลการศึกษา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนหมวดการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษานั้น ผู้บริหารวิชาการเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ครูใหญ่เห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกหมวด ส่วนครูเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยเฉพาะหมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกนั้นเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารวิชาการและครูเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานหมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับน้อยนั้น อาจเป็นเพราะครูใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีโรงเรียนจำนวนไม่น้อยที่ยึด - การสอนตามแบบเรียนแต่เพียงอย่างเดียว คือถือแบบเรียนเป็นหลักสูตร เมื่อสอนจบตามแบบเรียนก็ถือว่าจบหลักสูตร สิ่งเหล่านี้อาจจะ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ในระดับต่ำกว่านักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่ำกว่าทุกภาคอีกด้วย

หมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ผู้บริหารวิชาการและครูเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานน้อยอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน อาจเป็นเพราะครูใหญ่ไม่ให้ความสำคัญของงานหมวดนี้เท่าที่ควร และหลักสูตรก็ไม่ได้กำหนดไว้ จึงเสมือนหนึ่งเป็นงานที่นอกเหนือจากหน้าที่ที่จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติก็ได้ นอกจากนั้นกิจกรรมบางประเภทต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มอีกด้วย ซึ่งโรงเรียนได้รับงบประมาณประจำปีเพียงเล็กน้อยไม่สามารถจะนำไปใช้จ่ายด้านนี้ได้เต็มที่

หมวดการวัดและการประเมินผลการศึกษานั้น ผู้บริหารวิชาการเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานนี้อยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ครูใหญ่และครูเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีเสรีภาพในการวัดผลการเรียนของนักเรียน เว้นการสอบปลายปีของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๗ เท่านั้น จากสภาพทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่ไม่มีอุปกรณ์ในการจัดทำข้อทดสอบ คือพิมพ์ดีดและเครื่องอัดสำเนา การสอบแต่ละครั้งใช้วิธีเขียนข้อทดสอบบนกระดานดำ ทำให้ข้อทดสอบมีจำนวนน้อยและไม่สามารถวัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน ในการสร้างข้อทดสอบนั้น ครูคนหนึ่งต้องสร้างข้อทดสอบหลายวิชา ในโรงเรียนบางแห่งที่ครูไม่พอกับจำนวนห้องเรียน ครูคนหนึ่งอาจจะต้องสร้างข้อทดสอบหลายวิชาและหลายชั้นอีกด้วย คุณภาพของการวัดผลจึงไม่ดีนัก

อย่างไรก็ตามโดยส่วนรวมแล้วจะเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่งานบางประเภทที่ครูใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับมากก็มี อาทิเช่น การจัดหาคู่มือครูให้ครูใช้ประกอบการสอน การจัดครูเข้าสอนได้ตรงกับความสามารถและความถนัดของครูแต่ละคน การมอบหมายให้ครูสร้างข้อทดสอบ การส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการและการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนงานที่ครูใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือแทบไม่ปฏิบัติเลยคือ การจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร การจัดหาอุปกรณ์การสอน การส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ข้อทดสอบ การจัดให้มีการสาธิตการสอน และการจัดตั้งหรือสนับสนุนกิจกรรมของชุมนุมทางวิชาการของนักเรียน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่องานวิชาการแต่ละหมวด จากสมมุติฐานข้อ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการกับครูใหญ่ ผู้บริหารวิชาการกับครู และครูใหญ่กับครูเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จะแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารวิชาการกับครู ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้บริหารวิชาการกับครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารวิชาการและครู

จากผลการวิจัยที่ว่าครูใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารวิชาการและครู และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูใหญ่สูงกว่าทั้งสองกลุ่มนั้นน่าจะเป็นเพราะครูใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงาน - นั้นเองจึงอาจจะประเมินผลเข้าข้างตนเอง ดังนั้นค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูใหญ่จึงอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ในขณะที่ผู้บริหารวิชาการและครูซึ่งเป็นบุคคลที่มีได้ปฏิบัติงานด้วยตนเองกลับมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุบรรณ จันทรคุณา¹ คง โภธิบัณฑิต² และ สมัคร หนูไพโรจน์³ ซึ่งศึกษางาน - บริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ ภาค - ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ตามลำดับ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับงานวิชาการนั้นได้ผลคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ผู้บริหารซึ่งได้แก่ครูใหญ่ผู้ปฏิบัติงานนั่นเองเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางหรือค่อนข้างมาก ในขณะที่นักวิชาการซึ่งได้แก่ศึกษานิเทศก์กับครูเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติ - งานด้านนี้อยู่ในระดับน้อยหรือค่อนข้างน้อย

3. ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่ จะเห็นได้ว่า ปัญหาสำคัญอันดับแรกเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของท้องถิ่น กล่าวคือนักเรียนขาดแคลน - อุปกรณ์การศึกษา รัฐบาลเคยแก้ไขโดยการแจกอุปกรณ์การศึกษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษา เช่น หนังสือเรียน สมุด กินสอ แต่ต่อมาได้ยกเลิกไป ปัญหาดังกล่าวจึงยังคงมีอยู่ต่อไป ส่วนปัญหา - อันดับรองลงไปคือโรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือสำหรับห้องสมุดหรือมุมหนังสือ - สำหรับนักเรียน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญของห้องสมุดหรือมุมหนังสือสำหรับนักเรียน เป็นอันมาก แต่เนื่องจากขาดแคลนเงินจึงไม่สามารถจะให้บริการด้านนี้แก่นักเรียนอย่างเพียงพอ ปัญหาสำคัญอันดับสามคือห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและครูไม่พอกับจำนวนห้องเรียน จากประสบการณ์ของผู้วิจัยคาดว่าน่าจะเป็นปัญหาสำคัญอันดับแรก แต่จากผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นปัญหาสำคัญอันดับสามอาจเป็นเพราะโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นคัดเลือกเฉพาะที่มีครู ตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ปัญหาดังกล่าวจึงมีน้อย แต่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหาร -

¹สุบรรณ จันทรคุณา, "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ," หน้า 123, 126.

²คง โภธิบัณฑิต, "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," หน้า 197.

³สมัคร หนูไพโรจน์, "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้," หน้า 98, 129.

ส่วนจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาข้อนี้จึงน่าจะเป็นปัญหาสำคัญอันดับแรกที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องรีบแก้ไข ปัญหาสำคัญอันดับที่สี่และห้าคือ นักเรียนมีปัญหา - ทางครอบครัวและผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน อาจเป็นเพราะสภาพ - ทางเศรษฐกิจและสภาพสิ่งแวดล้อมบังคับ เช่น นักเรียนไม่ได้รับประทานอาหารกลางวัน ผู้ปกครองไม่มีความรู้และเวลาพอที่จะแนะนำหรือเอาใจใส่ต่อการเรียนของบุตรหลานได้เต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูใหญ่

- 1.1 ควรขอความช่วยเหลือทางค่านิวิชากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ - ปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
- 1.2 ควรใช้เวลาปฏิบัติงานวิชาการเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมวด - หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร และหมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.3 ควรจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการหลักสูตรและศูนย์อุปกรณ์การสอนขึ้นในโรงเรียน
- 1.4 ควรร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานวิชาการ

2: ข้อเสนอแนะสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีและหน่วยศึกษานิเทศก์ ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัดอุบลราชธานี

- 2.1 ควรยึดผลงานทางวิชาการของโรงเรียนเป็นความสำคัญอันดับแรก ในการพิจารณาความดีความชอบของครูใหญ่และครู
- 2.2 ควรมีเกณฑ์การคัดเลือกตัวบุคคลเพื่อเป็นครูใหญ่โดยพิจารณาจาก - ความสามารถทางวิชาการเป็นอันดับแรก
- 2.3 ควรมีการอบรมครูประจำการก่อนที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่
- 2.4 ควรจัดอบรม สัมมนาในด้านความรู้ความเข้าใจและปัญหาในการ - บริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สิ่งที่ควรจัดมีดังนี้
  - 2.4.1 โครงการฝึกอบรมระยะสั้นในภาคฤดูร้อน โดยจัดอบรม การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาให้แก่ครูใหญ่โดยเน้นความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารงานดังกล่าว
  - 2.4.2 จัดสัมมนาระหว่างผู้บริหาร ครูใหญ่และครู เพื่อแลกเปลี่ยน - ความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อย่างน้อย ปีการศึกษาละครั้ง

2.4.3 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร
ทุกวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 7

2.5 ควรจัดให้ครูใหญ่ได้ศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่นที่ประสบความสำเร็จ
ในการบริหารงานวิชาการ

2.6 ควรกำหนดนโยบายควบคุม ติดตามผลและสนับสนุนให้การดำเนินงาน
ของกลุ่มโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.7 ควรสนับสนุนโรงเรียนค่านงบประมาณ อุปกรณ์การสอนและ -
หนังสือค้นคว้าสำหรับครูให้มากขึ้น

2.8 ควรจัดให้มีการนิเทศแก่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดอุบลราชธานีอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาและการวิจัยต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบในการจัดตั้งชุมชนหรือชมรมทางวิชาการ
ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

3.2 ควรมีการศึกษาเรื่องการจัดหาและการใช้อุปกรณ์การสอนในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

3.3 ควรมีการวิจัยการปฏิบัติงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

3.4 ควรมีการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับนี้ให้กว้างขวางขึ้นโดยใช้ตัวอย่างประชากร
มากกว่านี้ เช่น ในแต่ละเขตการศึกษา หรือในแต่ละภาค เป็นต้น

3.5 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน -
ประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

3.6 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารวิชาการในการนิเทศ -
การศึกษาแก่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี